

СВЪРЗАНИ ЛИЦА

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА СВЪРЗАНИ ЛИЦА - § 1, Т. 13 ОТ ЗКПО

Съгласно разпоредбата на § 1, т. 13 от ДР на ЗКПО „свързани лица” са лицата по смисъла на §1, т. 3 от допълнителните разпоредба на Данъчно - осигурителния процесуален кодекс.

Съгласно §1 т. 3 от ДР на ДОПК „свързани лица” са:

- а) съпрузите, роднините по права линия, по съребрена - до трета степен включително; и роднините по сватовство - до втора степен включително, а за целите на чл. 123, ал. 1, т. 2 - когато са включени в общо домакинство;
- б) работодател и работник;
- в) съдружниците;
- г) лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество;
- д) лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява друго лице;
- е) (доп. - ДВ, бр. 64 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) дружество и лице, което притежава повече от 5 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас в дружеството. За целите на дял първи, глава осма „а” размерът на участието по буква „е” е 25 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас;
- ж) лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото;
- з) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице или от негово дъщерно дружество;
- и) лицата, които съвместно контролират трето лице или негово дъщерно дружество;
- к) лицата, едното от които е търговски представител на другото;
- л) лицата, едното от които е направило дарение на другото;

СВЪРЗАНИ ЛИЦА

м) лицата, които участват пряко или косвено в управлението, контрола или капитала на друго лице или лица, поради което между тях могат да се уговарят условия, различни от обичайните;

н) (ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.) местно и чуждестранно лице, с което местното лице е сключило сделка, ако:

аа) чуждестранното лице е регистрирано в държава, която не е страна - членка на Европейския съюз, и в която дължимият подоходен или корпоративен данък върху доходите, които чуждестранното лице е реализирало или ще реализира в резултат на сделките, е с повече от 60 на сто по-нисък от подоходния или корпоративния данък в страната, освен ако местното лице не представи доказателства, че чуждестранното лице дължи данък, който не е обект на преференциален режим, или че чуждестранното лице е реализирало стоките или извършило услугите на местния пазар, и

бб) държавата, в която е регистрирано чуждестранното лице, отказва или не е в състояние да обмени информация относно осъществените сделки или отношения, когато е налице сключена и влязла в сила международна данъчна спогодба.

За чуждестранно лице по смисъла на тази разпоредба се смята и всяко юридическо лице, независимо дали е местно за Република България, или не, върху което контрол упражнява лице, отговарящо на условията по букви „аа” и „бб”.

За местни лица по смисъла на тази разпоредба се смятат и чуждестранните юридически лица, извършващи дейност в страната чрез място на стопанска дейност, и чуждестранните физически лица, реализиращи доходи от източник в страната чрез определена база за сделки, осъществени чрез мястото на стопанска дейност или определената база;

о) (ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.) собствениците на местното юридическо лице и чуждестранното лице в случаите по буква „н”.

Букви „н“ и „о“ са в сила от 01.01.2014 г. С направените промени се създава възможност досегашният механизъм за скрито разпределение на печалби и свързаните с него

СВЪРЗАНИ ЛИЦА

санкции да намери приложение и по отношение на сделките с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Досега действащия механизъм беше неприложим към дружествата и физическите лица, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим поради невъзможност за идентифициране на действителните собственици на капитала на тези дружества. **В общия случай юрисдикциите с преференциален данъчен режим (офшорните зони) препятстват особено силно възможността за установяване на свързаността между лицата, собственици на капитала на местните лица и самите компании в тези юрисдикции.** Логичната цел на отклонението от данъчно облагане се състои в това собствениците на капитала да придобият необложени с данъци доходи. В общия случай противодействието на това явление се изразява в непризнаване на разходите на местното лице и облагане с данък върху дивидента на дохода на третото лице. С направените промени в ДОПК е въведена презумпция за свързаност между собствениците на капитала на местното лице и дружеството от юрисдикцията с преференциален данъчен режим. Това от своя страна позволява прилагането на механизма на облагане на скритото разпределение на печалбата спрямо дружеството от юрисдикцията с преференциален данъчен режим, като същевременно запазва неутралността на данъчното облагане.

При прилагане на този подобрен механизъм би се стигнало при равни други условия до следното облагане:

- Корпоративен данък върху отказания разход на местното лице – 10 %
- Данък върху дивидента на чуждестранното лице от юрисдикцията с преференциален данъчен режим – 5 %
- Санкция за недекларираното скрито разпределение на печалбата – 20 % от сумата на скритото разпределение на печалбата.

За лице от юрисдикция с преференциален данъчен режим се смята и всяко юридическо лице, без значение местно или чуждестранно, което е контролирано от дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим. На практика това разпростира защитните клаузи върху сделки вътре в страната, както и сделки с лица от страни, включително в ЕС. Това би могло да доведе до изключване от пазара на подобни компании,

СВЪРЗАНИ ЛИЦА

тъй като всяко трето лице, търгуващо с тях, би се оказало под риск от данъчна регулация поради сделка със свързано лице.

Съгласно § 1, т. 4 от ДР на ДОПК „**Контрол**” е налице, когато контролиращият:

- а) притежава пряко или косвено или по силата на споразумение с друго лице повече от половината от гласовете в общото събрание на друго лице, или
- б) има възможност да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на друго лице, или
- в) има възможност да ръководи, включително чрез или заедно с дъщерно дружество по силата на устав или договор дейността на друго лице, или
- г) като акционер или съдружник в едно дружество контролира самостоятелно по силата на сделка с други съдружници или акционери в същото дружество повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на дружеството, или
- д) може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на дружеството.

Съгласно чл. 15 от ЗКПО, когато свързани лица осъществяват търговските и финансовите си взаимоотношения при условия, които оказват влияние върху размера на данъчната основа, отличаващи се от условията между несвързани лица, данъчната основа се определя и се облага с данък при условията, които биха възникнали за несвързани лица.